

Oude kunst met uitzicht op de torens van het Rathaus en van de Groß St. Martin – vanuit het Wallraf-Richartz-Museum

tot op heden is dat in veel gevallen nog zo. Zelfs onder het kostuum van de carnavalsprinses zit een man.

San Francisco aan de Rijn

Voor homoseksuelen is Keulen sinds jaar en dag het San Francisco aan de Rijn. De grote homogemeenschap in Keulen laat de regenboogvlag niet louter tijdens Christopher Street Day (CSD) wapperen. Onder het motto *Jeder Jeck ist anders* heerst er een ontspannen sfeer onder homo's en lesbiennes in de schaduw van de Domtoren. Het levert de stad een niet onaanzienlijke economische bijdrage op; in vrijwel geen andere Duitse stad is het aanbod aan uitgaansgelegenheden, cultuurinstellingen, discussiefora en bedrijven voor homoseksuelen zo groot en breedgeschakeerd.

Handelscentrum West

De reclameteksten 'Wirtschaftszentrum West' en 'Transportknooppunt van het

westen' zijn trefwoorden van deze tijd maar waren ook in de Romeinse tijd al van toepassing. De strategische ligging aan de Rijn maakte Keulen van belang en tot een van de grootste overslagplaatsen van alle mogelijk denkbare handelsgoederen. In de middeleeuwen reikte het Keulse handelsimperium van Italië tot Scandinavië en van de Oostzee tot aan Engeland. De verordening van het stapelrecht, dat van 1259 tot 1831 gold, schreef voor dat alle handelswaar drie dagen in Keulen opgeslagen moest worden en dat Keulse handelaren het recht op voorverkoop hadden. Zo ontwikkelde de binnenstad van Keulen zich in korte tijd tot een invloedrijk lid van de Hanze. Tegenwoordig zet de Messe met ongeveer zeventig internationale beurzen en congressen die traditie succesvol voort.

Het heilige Keulen

Ook de reliekencultus droeg bij aan de macht en rijkdom van Keulen. Behalve

1 Het symbool van de Rijnmetropool – de Dom

Kaart: ► 2, E 5, Oriëntatiekaartje: blz. 33

Vervoer: U-/S-Bahn: Dom/Hbf

De twee torens van de kathedraal van Keulen zijn het wereldwijde herkenningsteken van Keulen. Miljoenen bezoekers vergapen zich jaarlijks aan het gotische meesterwerk, sinds 1996 op de UNESCO Werelderfgoedlijst. Dat de Dom na 632 jaar in stijlzuivere gotiek kon worden voltooid, is mede de verdienste van Sulpiz Boisserée; maar ook toeval speelde een rol.

In 1164 roofde aartsbisschop Reinhold von Dassel in Milaan de stoffelijke resten van de heilige Drie Koningen en nam die mee naar Keulen. Voor de grote, groeiende groep pelgrims die daar op afkwam, was de oude Dom spoedig te klein. Daarop besloot het domkapittel om voor de relieken een fraaie nieuwe grafkerk neer te zetten. Op 15 augustus 1248 legde aartsbisschop Konrad von Hochstaden de eerste steen voor de gotische kathedraal.

Duivelswerk

Als bouwmeester werd een zekere Gerhard aangesteld, die ervaring had opgedaan bij de bouw van de grote kathedralen in Frankrijk. Hij ontwierp een ambitieus gebouw waarvan de enorme afmetingen de Franse voorbeelden in de schaduw zou plaatsen. De totale lengte bedroeg 144,58 m, de breedte van het dwarsschip 86,25 m, de nokhoogte 61,10 m. Het verhaal gaat dat het eerzuchtige project de woede van de duivel op de hals haalde. Die dreigde het project te saboteren door een kanaal vanuit de Eifel aan te leggen en water over de bouwgrond te laten vloeien. Gerhard dacht dat het duivelse plan onmogelijk was, maar hij verloor en stortte zich van de hoogste steiger. De duivel sprong hem in de gedaante van een hellehond achterna. In de middeleeuwen was er inderdaad nog een waterkanaal, dat door de Romeinen was aangelegd.

14 Kijken en ontspannen – op de rechter Rijnsoever

Kaart: ► F–H 3–6, Oriëntatiekaartje: blz. 73

Vervoer: U-Bahn: Deutzer Freiheit

Nog steeds wordt beweerd dat de blik vanaf de Deutzer Ufer op de skyline aan de overkant voor echte Keulenaren de enige reden is om de Rijn over te steken. Terwijl Rheinpark en Messe toch al lang aantrekkelijke bezienswaardigheden zijn op de rechteroever. Ook de Lanxess Arena heeft het vrijetijdsaanbod in dit stadsdeel fors uitgebreid. Met het neerstrijken van RTL en de ontwikkeling van de Rheinboulevard lijkt de 'verkeerde kant' eindelijk een modelwijk van Keulen te worden.

De Deutzer Brücke en Hohenzollernbrücke vormen de verbinding tussen de Altstadt en Deutz, op de rechter Rijnsoever. *Schäl Sick*, de 'schele' ofwel de 'verkeerde' zijde, wordt het in de volksmond – op de linkeroever – genoemd. Die benaming is wat aanmatigend. Ook Deutz kan namelijk terug-

zien op een voorgeschiedenis van bijna tweeduizend jaar. Vanaf 1230 had Deutz stadsrechten en het werd in 1888 bij Keulen ingelijfd. De bijnaam zou terug te voeren zijn op de tijd dat Rijnschepen door paarden stroomopwaarts getrokken moesten worden. De dieren droegen kappen om niet door het water verblind te raken en konden alleen door scheel te kijken de rechteroever zien.

Van Castrum tot Triangle

Naast de glazen wolkenkrabber **Lanxess Tower** ¹ zullen de grote lijnen uit de geschiedenis van Deutz zichtbaar gemaakt worden. Hier zijn bij bouwwerkzaamheden de overblijfselen van de Romeinse nederzetting te zien, het rond 310 gevestigde **Castrum Divitia**. Het kerkje **Alt St. Heribert** ² houdt de herinnering levend aan de benedictijnenabdij, die rond het jaar 1000 door aartsbisschop Heribert werd gesticht.

Al meer dan twintig jaar dezelfde inrichting en nog altijd populair – Café Bauturm

Existentialisme – Café Schmitz: ■ D 3, Hansaring 98, Ring, tel. 0221 139 77 33, www.cafe-schmitz-koeln.de, U/S: Hansaring, dagelijks vanaf 9 uur. Drukbezocht theatercafé met existentialistische uitstraling. De grote ramen werken uitnodigend. Op de sympathiek geprijsde lunchkaart (vanaf € 5,90) staan voordelige dagschotels, de wijnkaart is behoorlijk en de taarten zijn huisgemaakt. Kranten verleiden tot een langer verblijf.

Mondaine sfeer – Konditorei Eigel: ■ kaart 2, E 5, Brückenstr. 1-3, binnenstad, tel. 0221 257 58 58, www.cafe-eigel.de, U/S: Dom/Hbf, ma.-vr. 9-19, za. 9-18, zo. 14-18 uur. In de dure winkelstraat vlak bij de Hohe Straße is dit grote café nadrukkelijk modern-elegant. Een prettige plek om na het winkelen te ontspannen is de rustige binnenplaats; geniet er van een dagschotel of zoete heerlijkheden van het overvloedige taart- en gebakbuffet.

Pure verleiding – Törtchen Törtchen: ■ kaart 2, C 5, Apostelnstr. 19, binnenstad, tel. 0221 27 25 30 81, www.toertchentoertchen.com, U: Neumarkt, ma.-za. 9-19, zo. 12-18 uur. De dag begint hier met verschillende gerechtjes voor het ontbijt (vanaf € 2,90). Rond lunchtijd en 's middags worden er kleine gerechten geserveerd (vanaf € 5). Beroemd zijn de lekkere patisseriewaren, waar u ook een glas champagne bij kunt bestellen.

Sfeervol

1001-avontuur voor de zintuigen – Al Salam: ■ kaart 2, C 7, Hohenstaufenring 22, Univiertel, tel. 0221 21 67 13, www.al-salam.de, U: Zülpicher Platz, di.-vr. 11.30-1, za., zo. 18-1 uur, vanaf € 10. De Oriental Lounge is dé plek om van een cocktail te genieten en waterpijp te roken; in een sfeervolle ruimte worden specialiteiten uit de Arabische keuken geserveerd, zoals humus, tabouleh, couscous en lamsragout.